

Tribina *E-uprava za e-gradane*

UDK 35.07:004.7(047)

U organizaciji Instituta za javnu upravu i Studijskog centra za javnu upravu i javne financije Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 24. travnja 2014. održana je javna tribina *E-uprava za e-gradane* u Vijećnici Pravnog fakulteta u Zagrebu. Odlična posjećenost Tribine – studenti, predstavnici civilnog društva i akademske zajednice – pokazatelj je širokog interesa javnosti za procese osuvremenjivanja javne uprave u Hrvatskoj.

Darko Parić, pomoćnik ministra uprave Republike Hrvatske i ravnatelj Uprave za e-Hrvatsku, prof. dr. sc. Neven Vrček, Fakultet organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu, te Blaž Golob, GoForeSight Institut, Ljubljana, Slovenija, predstavili su aktivnosti i izazove vezane za pružanje bržih, boljih i kvalitetnijih javnih usluga građanima. Izlaganja i raspravu moderirala je prva hrvatska povjerenica za informiranje doc. dr. sc. Anamarija Musa.

Darko Parić predstavio je projekte Ministarstva uprave: *E-gradani* s ciljem objedinjavanja informacija o radu tijela državne uprave i elektroničkim javnim uslugama te omogućivanja sigurnog pristupa korištenjem elektroničkog identiteta posredstvom instrumenata za elektroničku identifikaciju. Istaknuta je važnost aktivne uključenosti tijela javnog sektora u provedbu projekta omogućivanjem povezivanja njihovih informacijskih sustava sa sastavnicama projekta *E-gradani*.¹ Daljnje sastavnice ovog projekta su stvaranje sustava Središnjeg državnog portala (*data.gov.hr*) kao jedinstve-

---

¹ To je posebno važno u kontekstu predviđenih mogućnosti pružanja korisnički orijentiranih i personaliziranih tzv. *Single-Sign-On* e-usluga korisnicima (npr. mogućnost pregleda svih izdanih recepata, promjene doktora opće prakse) te slanja osobnih službenih poruka korisnicima vezanih za javne usluge, tijek postupka i osobne statuse građana.

nog virtualnog upravnog mjesta koji će omogućiti pristup informacijama organizacija javnog sektora na jednom mjestu, komunikaciju s građanima putem Osobnog korisničkog pretinca (u nadležnosti APIS-a), zatim Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav (u nadležnosti FINA-e) te javni i temeljni registri (»država bez papira«). Donošenjem Zakona o državnoj informacijskoj infrastrukturi (koji je trenutačno na prvom čitanju u Saboru) osigurat će se preduvjeti za učinkovitu provedbu odredbi Zakona o općem upravnom postupku² i utvrditi obveza organizacija javnog sektora da se koriste podacima iz temeljnih registara.

Neven Vrčec objasnio je primjenu *hype cycle* i *cloud computing*³ u kontekstu primjene e-uprave te teorije sustava na razine odgovornosti organizacija javnog sektora (odlučivanje, upravljanje, provedba). Objasnio je koncept i ulogu e-uprave kao katalizatora između tradicionalne, *weberijanske* uprave i uprave prema modelu novog javnog menadžmenta. Kao jednu od najvećih prepreka pri razvoju e-uprave Vrčec ističe poštovanje obveze tijela državne uprave da daju i objavljuju podatke.

Blaž Golob predstavio je koncept e-upravljanja na sedam stupova informacijskog društva⁴ te *cloud computing* u Sloveniji, koji obuhvaća mnoštvo već dostupnih javnih usluga (eArhiv, eZdravstvo, eSocijalno, eKatastar, integrirane usluge nove generacije (eUprava, ePolicajac, eJavnaNabava, Government2Citizen), usluge pametnih gradova (*smart city*), itd. Međutim, glavni je problem činjenica da se korisničke skupine u Sloveniji koriste sa samo 15% dostupnih e-usluga.

Doc. dr. sc. Anamarija Musa zaključno je istaknula ključne probleme u razvoju e-uprave i u Hrvatskoj i u Sloveniji: edukacija i razumijevanje (onog što e-uprava jest i koje su joj koristi), pristup korisničkim skupinama i njihovo uključivanje u procese odlučivanja o dugoročnim prioritetima te povezivanje podataka i e-usluga različitih pružatelja. Za razliku od uvri-

² Odredba čl. 22. o jedinstvenom upravnom mjestu, čl. 75. o elektroničkoj komunikaciji i čl. 94. o dostavi elektroničkim putem. Na taj će način biti moguće postići povećanje transparentnosti i korisničke orijentiranosti tijela javne vlasti, uštedu vremena, osnaživanje suradničke uloge građana u upravi, omogućivanje ponovne uporabe informacija njihovim kombiniranjem iz različitih izvora i za kreiranje aplikacije za komercijalnu i nekomercijalnu uporabu.

³ *Hype cycle* je grafički instrument koji opisuje ciklus sazrijevanja, usvajanja i društvene primjene specifičnih modernih tehnologija. *Cloud computing* označuje distribuirano izvođenje računalnih operacija putem mreže u kojem se program ili aplikacija mogu izvoditi na više međusobno povezanih računala u isto vrijeme.

⁴ E-upravljanje mnogo je širi koncept od *eGovernment* te uz to obuhvaća još i *eDemocracy*, *eBusiness*, *eEducation*, *Research&Culture*, *eHealth*, *eJustice*, *eSecurity*.

ježenog mišljenja, financiranje nije glavni izazov u primjeni e-uprave, posebno uzme li se u obzir da se mnogi e-projekti sufinanciraju sredstvima iz fondova EU (npr. E-otoci).

Pitanja publike ticala su se strateške informacijske kampanje kojom će se šira javnost obavijestiti o projektu i njegovim koristima za građane, znanja za korištenje e-uslugama, njihovoj (jednakoj) dostupnosti, mogućnosti primjene rezultata projekta E-gradani na osnivanje i poslovanje trgovačkih društava, itd.

Daria Dubajić*

---

*Daria Dubajić, asistentica na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (assistant at the Chair of Administrative Science, Faculty of Law, University of Zagreb, e-mail: ddubajic@pravo.hr)